

GAZETA OLSZTYŃSKA

„Gazeta Olsztyńska“ z dodatkami „Gość Niedzielny“ i „Gospodarz“ wychodzi codziennie z wyjątkiem świąt. Abonament miesięczny 1.30 marek, z odnośnikiem 1.66 marek. Do Polski 4.00 złote. Wpłacić należy na konto nasze P. K. O. Poznań numer 210.201.

Ojców mowy, ojców wiary
Brońmy, zgodnie: młody, stary!

Niech będzie podwalony
Jezus Chrystus!

Ogłoszenia przyjmuje się za opłatą 5 fenigów za 1-milimetrowy wiersz sześciolamowy. Wiersz reklamowy 15 fenigów. — Redakcja i administracja: Allenstein, Ostpr., Mühlenstr. 2. Telefon nr 2531. Pocztove konto czekowe: Königsberg 2364. Rękopisów redakcja nie zwraca.

Rok 48

Olsztyn, na niedzielę 11-go marca 1934 r.

Nr. 58

HISZPANJA ZNOW W OGNIU ROZRUCHÓW

Rząd zdecydowany na ostrą walkę

Paryż. Z Madrytu donoszą, że sytuacja polityczna jest niezwykle napięta. Strajkujący rzucili dwie bomby, które wyrządziły poważne szkody. W pobliżu Madrytu wykołoił się pociąg. Katastrofa miała być spowodowana przez sabotaż. Nowy minister spraw wewnętrznych Salazar Alonso oświadczył, że rząd jest zdecydowany walczyć za pomocą wszelkich środków przeciwko próbom zakłócenia porządku publicznego. Ogłoszenie stanu wyjątkowego nie oznacza wcale, aby istniały powody do zaniepokojenia. Rząd pragnie w ten sposób opanować sytuację i

nie dopuścić do rozszerzania się strajku. Cenzura prewencyjna pism nie będzie wprowadzona.

Gil Robles, przywódca największego stronnictwa w Kortezach — ludowej akcji katolickiej oświadczył, że partja jego obali rząd w razie gdyby podczas poniedziałkowego strajku drukarzy władze nie przedsięwzięły środków ochrony dla robotników, pracujących w drukarni „El Debate“. Dziennik ten zatrudnia wyłącznie robotników katolickich, którzy nie zamierzają przystępować do strajku. Robles domaga się ochrony przeciwko ewentualnym próbom zakłócenia pracy.

BĘDZIE KONIEC CZY NIE?

Wiedeń. Pat. Omawiając konferencję rzymską, „Weltblatt“ twierdzi, że Mussolini pragnie zakończyć energicznym czynem długoletni okres konferencyj i rozważań w sprawie środkowo-europejskiej. Dypłomacji włoskiej udało się podobno w dniach ostatnich przez daleko idące porozumienie z Francją rozproszyć obawy i wątpliwości w Pradze, Bukareszcie i Bułgarii. Państwa Małej Ententy będą mogły na podstawie dwustronnych układów przystąpić do współpracy środkowo-europejskiej. Do zupełnego urzeczywistnienia zaleceń uchwalonych w Stresie potrzebna byłaby jeszcze współpra-

ca Niemiec. W tej mierze przypisują znaczenie podróży rzymskiej wicekanclerza Papena. Papen przybędzie rzekomo do Rzymu 14 b. m., celem wzięcia udziału w zjeździe kawalerów maltańskich, mającym się odbyć dnia 12 b. m. Już z tego faktu widać, jak wielkie zainteresowanie budzi w Niemczech konferencja rzymska. „Weltblatt“ wyraża następnie optymistyczne zapatrywania, których nie podzielają dobrze poinformowane koła austriackie, że Niemcy poddadzą swę dotychczasowe stanowisko wobec Austrii gruntownej rewizji.

ZWIĘKSZONE WYDATKI NA WOJSKO

Londyn. Pat. Reuter donosi: Wydatki na armję lądową w preliminarzu budżetowym na rok 1934/35 wynoszą ogółem 39 mil 600 tys. funtów szterlingów, czyli w stosunku do wydatków z r. 1933 zaznaczył się wzrost o 1.650.000 funtów. Należy stwierdzić, że kredyty te są jednak niższe o 330 tys. funtów od kredytów w roku 1931. Obecny wzrost wydatków w każdym razie nie równoważy specjalnych redukcji budżetu wojskowego z r. 1932 przeprowadzonych, celem opanowania kryzysu finansowego, przez

jaki wówczas przechodziła Anglja.

Zwiększone kredyty na armję pójdą przede wszystkim na modernizację obrony wybrzeża i innych urządzeń obronnych, na realizację programu mechanizacji wojska, stworzenie rezerw materiałowych, polepszenie budynków wojskowych i rozpowszechnienie przysposobienia wojskowego.

Na skutek przeprowadzenia mechanizacji zredukowano w armji angielskiej począwszy od 1924 r. przeszło 6000 koni.

ANGLJA TWIERDZĄ WOLNOŚCI

Londyn. Pat. Wicepremier Baldwin wygłosił przez radio przemówienie, przeznaczone dla młodzieży szkolnej na temat brytyjskiego pojęcia wolności. Przemówienie to cytowane jest obszernie przez całą prasę angielską. Niektóre jego ustępy zasługują na przytoczenie jako bardzo typowo-angielskie.

Baldwin m. in. oświadczył: „Doskonale zdaję sobie sprawę z tego, że w młodości każdy się spieszy

i dąży naprzód i dlatego te dwa obce kierunki, wyrosłe poza Anglją: komunizm i faszizm mogą młodzieży odpowiadać. Ale gdyby w Anglji komunizm lub faszizm zyskał wielką ilość zwolenników, to jedynym wynikiem tego stanu rzeczy byłaby wojna domowa. We wszystkich krajach Europy ludzie spoglądają ku Anglji, jako ku ostatniej twierdzy wolności, stojącej niewzruszenie jak skała, gdy fala zalewa świat.

Ku zbliżeniu Francji i Włoch

Doniosłe posiedzenia francuskiej rady ministrów.

Paryż. Posiedzenie rady ministrów, które odbyło się pod przewodnictwem prez. Lebrun w pałacu Elizejskim, trwało przeszło 3 godziny. Większa część posiedzenia poświęcona było exposé min. Barthou na temat polityki zagranicznej, poczem sprawiedliwości Cheron poinformował o obecnym stanie śledztwa w sprawie afery Stawiskiego. Następne posiedzenie rady ministrów odbędzie się w poniedziałek, przyczem zostanie ponownie dyskusja nad polityką zagraniczną. Dług agencji Havasa, min. Barthou prawie nie przytoczył przedstawieniu obecnej sytuacji politycznej, a zwłaszcza sprawie austriackiej.

„Le Jour“ przywiązuje duże znaczenie do posiedzenia poniedziałkowego, przypuszczając, że Barthou poinformuje swych kolegów o stanowisku Francji do zagadnień rozbrojeniowych. Wobec zdecydowanej woli Niemiec dalszego zbrojenia się i uprawiania dotychczasowej polityki w stosunku do Austrii, leży w interesie Francji i Włoch utworzenie wspólnej akcji obronnej. Min. Barthou wypowie się za zbliżeniem do Włoch i za prowadzeniem polityki, opartej na przywróceniu francusko-włoskiej. Równocześnie jednomyślnie zgodził się starać o to, by nie zrazić państw Małej Ententy.

OBLICZU NIEBEZPIECZYSTWA

Wg ostatnich wiadomości, o-
w „Czeluska“, w miejscu
rozbitków, uformowały się

w lodzie niebezpieczny i pęknięcia. Lody
bezustannie poruszają się i w niektórych mie-
scach spiętrzone góry lodowe

Co słyhać nowego?

Berlin. Pat. Izba karna w Kassel skazała na przymusową kastrację 32-letniego mężczyznę za zachowanie się na ulicy, wywołujące publiczne zgorzzenie. Wyrok wydany został wbrew opinii lekarza eksperta, który wypowiedział się przeciwko stosowaniu tego zabiegu, oświadczaając, że oskarżony nie jest degeneratem seksualnym i że wystarczy oskarżonego izolować.

Berlin. Pat. W Lubece ścięto mordercę Ficka, który w roku 1932 zamordował narodowego socjalistę Meina. Fick należał do Reichsbannerowców.

Berlin. Pat. Najwyższy sąd Rzeszy ogłosił wyrok, skazujący bezpaństwowego studenta muzyki Salomona Katzenellenbogen na 10 miesięcy więzienia i na wydalenie z granic Rzeszy za przygotowanie zdrady państwa. Oskarżony należał do czerwonego związku studentów.

Berlin. Pat. Prezydent rejencji hannoverskiej zawiesił bezterminowo miesięcznik „Blut und Boden“.

Berlin. Pat. Były sekretarz w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych von Bismarck przeniesiony został w stan spoczynku.

Berlin. Pat. Jak donosi „Völkischer Beobachter“ wyższy sąd krajowy w Karlsruhe wydał orzeczenie, dopuszczające skargę o unieważnienie małżeństwa mieszanego, aryjsko-żydowskiego z powodu omyłki jednej ze stron. W motywach podkreślono, że małżeństwo takie jest sprzeczne z naturą i że nie doszłoby do skutku gdyby aryjczyk zdawał sobie sprawę w chwili zawierania związku ze znaczenia, jakie posiada zagadnienie różnicy rasy.

Lipsk. Pat. Cała saska prasa z dużym zadowoleniem wita zakończenie wojny celnej polsko-niemieckiej. Szereg dzienników przynosi z tej racji liczne, w przychylnym tonie utrzymane wzmianki o podpisaniu porozumienia gospodarczego które stworzy niewątpliwie zdrową platformę do normalnej rozbudowy wzajemnych stosunków handlowych.

Praga. Pat. Z okazji 84-tej rocznicy urodzin prezydenta Masaryka, odbyło się na terenie całego kraju szereg manifestacji na cześć prezydenta. W wielu miastach i miasteczkach nadano placom i ulicom nazwę im. Prezydenta Masaryka.

Moskwa. Kap. Związek bezbożników sowieckich postanowił ostatnio zwrócić się do rządu z żądaniem podjęcia nowego ataku przeciw kościołom. W ataku tym, który rozpocząć się ma na Wielkanoc weźmie udział około 10 tysięcy specjalnie przeszkolonych propagatorów bezbożnictwa.

Bruksela. Pat. W związku ze spodziewaną debatą nad polityką gospodarczą Belgji, prezes senackiej komisji dla spraw zagranicznych Segers opracował memoriał w którym zaleca przeprowadzenie akcji, mającej na celu stworzenie bloku gospodarczego państw wiernych walucie złotej z Francją na czele. Blok ten ma dążyć do pozyskania dla swych planów Wielkiej Brytanji.

Chicago. Pat. Sensację wywołała tu zagadka śmierci chicagowskiego milionera nazwiskiem B... Znalaziono go martwego w pokoju hotelowym... to przeszyte było 6 kulami rewolwerowymi... okazało Pope stał na czele jednej z... szajki bandyckich.

Londyn. Pat. Delegat amerykański... cję rozbrojeniową Norman Davis... nu do Sztokholmu. Na zapytanie... w Londynie będzie oczekiwać... djum konferencji rozbrojeniowej... wy na 10 kwietnia, Norman... dalsze jego plany zależą od... Waszyngtonu.

Wspaniałe rozwój kolejnictwa polskiego

Ażeby poznać dobrze jakiś kraj, należy zapoznać się możliwie z wszystkimi dziedzinami tego kraju. Ze zrozumiałych względów nas ciekawi najbardziej kraj polski. Jest wiele rzeczy, o których nie wiemy, nie mamy pojęcia, a o których dowiedziawszy się, stajemy zdumieni nad wspaniałością faktów.

Właśnie taka rzecz mało znana, a wspaniała, przynosi dodatek komunikacyjny dwutygodnika „Kuźnica Młodych” pod tytułem „Piętnaście lat kolejnictwa polskiego”. Posłuchajmy:

„Jednym z najważniejszych czynników rozwoju Państwa Polskiego w początkach niepodległości było odbudowanie kolejowych arterij komunikacyjnych. Bez olbrzymiej sieci linii kolejowych, przecinających całą Polskę, łączących Śląsk z Pomorzem i Wileńszczyzną, Poznań ze Lwowem i Stanisławowem, Krakowskie z Mazowszem itp. nie sposób wyobrazić sobie normalnego istnienia odrodzonego Państwa. To też wraz z podpisaniem pierwszych traktatów pokojowych polskie władze kolejowe stanęły do wielkiej, tytanicznej pracy. Trzeba było zaczynać niemal wszystko od nowa. Polityka kolejowa państw zaborczych z natury rzeczy nie uwzględniała budowy linii ogólnopolskich, łączących ziemie z 3 zaborów. Z drugiej strony pastwą wojny światowej i polsko-sowieckiej padła większa część torów kolejowych, mostów i linii telegraficznych. Tak n. p. w dwóch tylko dyrekcjach: radomskiej i wileńskiej wojna zniszczyła czwartą część wszystkich urządzeń kolejowych.

Nawierzchnie i podkłady na terenie całej Polski znajdowały się również w fatalnym stanie. Nie lepiej także było z taborom wozowym. Wagony należały do starego typu, lokomotywy nie nadawały się przez waznie po 6 latach wojny do użytku, a stan liczbowy taboru był także zły.

W roku 1919 posiadaliśmy 58.500 wagonów towarowych i 7000 osobowych, ilość lokomotyw dochodziła do 2000. Dziś, po piętnastu latach niestrudzonej pracy, przytoczane wyżej dane liczbowe wyglądają następująco:

Parowozy — 5412, wagony osobowe — 12.166, wozy towarowe — 154.375!

Ruch towarowy w roku 1921 wyniósł 28 miljonów ton, w roku 1932 doszedł do 49 miljonów ton. Liczba pasażerów, przewiezionych w roku 1933 przedstawia się imponującą liczbą 113.521.533!

Ale to jeszcze nie wszystko. Pamiętamy dobrze czasy po wojnie sowieckiej, gdy „kurjerem” ze Lwowa do Warszawy jechało się 15 i pół godziny. Dziś przestrzeń tę przebywa w lśniących czystością wozach sypialnych kl. 3 w czasie 8 godzin i 20 minut.

Wzrost szybkości Polskich Kolei Państwowych wyniósł w ostatnich latach 15—20 proc., a nowoprowadzone wagony motorowe Kraków-Zakopane lub ekspresy „Strzała Bałtycka” czy „Express Podhalański” pochłaniają 90 klm. na godzinę!

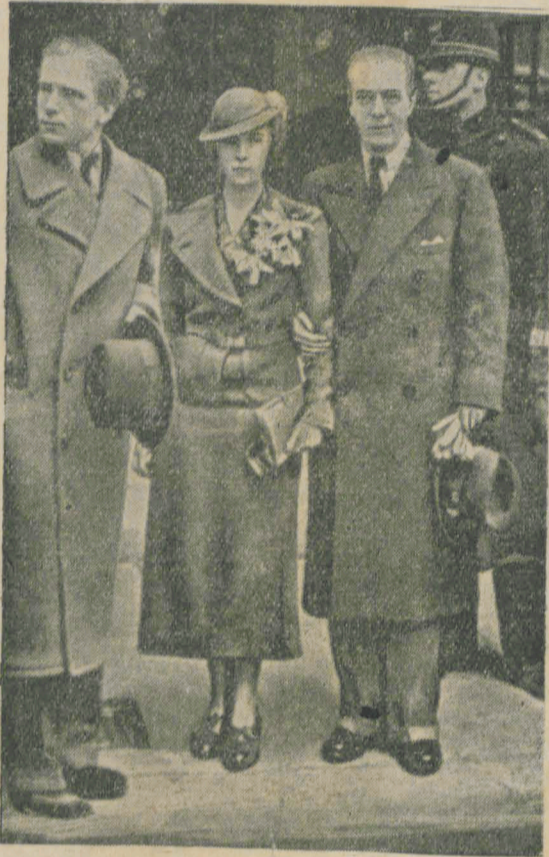
W chwili obecnej polskie wagony należą do najlepszych i najwygodniejszych w Europie, a lokomotywy polskie zdobyły sobie rynki w Sowieciech i Bułgarii, na Łotwie i w dalekiem, egzotycznym Marocco!

Wagi lokomotyw, zbudowanych przez fabryki polskie, wahają się od kilku do stukilkudziesięciu ty-

5—21 metrów, a siła... Najnowsze lokomotywy kraju, prowadzą... do 100 klm. Ty-21 ciągną... tony... miliona kilo-

Taki jest, mój panie, dorobek piętnastolecia pracy państwowych.

Istotnie, mimowolnie przeczytawszy to krótkie sprawozdanie z lat piętnastu, na usta wysuwa się to jedno słowo: — imponujące!

Londyn. Pat. Odbył się tu ślub młodszego syna króla szwedzkiego księcia Sigvarda. 1215 konnych policjantów z wielkim trudem zdołało powstrzymać tłum kobiet, dzieci i mężczyzn, którzy zgromadzili się wczesnym rankiem przed biurom urzędu stanu cywilnego. Młoda para była przedmiotem gorącej o-wacji ze strony tłumnie zebranej publiczności.

Na obrazku: Młoda Para przed urzędem stanu cywilnego.

Spory należy zlikwidować

Berlin. Pat. Przywódca partji narodowo-socjalistycznej w Gdańsku, członek rady państwa Albert Forster, przemawiając na zgromadzeniu handlowców w Essen, oświadczył m. in.: Od czasu objęcia rządów przez narodowych socjalistów, sytuacja w Gdańsku poprawiła się. W odniesieniu do Polski narodowi socjaliści postawili sobie za cel usunąć wszelkie punkty sporne w stosunkach polsko-gdańskich, wychodząc z założenia, że spory między dwoma państwami politycznie i gospodarczo z sobą związane, należy zlikwidować na drodze bezpośrednich rokowań. Dziś można stwierdzić, że droga ta już obecnie okazała się dla obu stron korzystna.

I wszystko to czynione było z niesłychanym sprytem, ze zdumiewająco zimną krwią.

Ręczę panom, że to nie pierwsza sztuczka tego lotra.

Będziemy z nim mieli jeszcze niemało kłopotu. Zirytowany bardzo lichym rezultatem swych wypytywań sędzia śledczy zwiesił głowę i zmarszczył brwi.

— Do zobaczenia jutro! — rzekł, zwracając się do naczelnika policji śledczej i komisarza do spraw sądowych. — Pójdę do domu spokojnie wszystko rozważyć, a panowie ze swej strony bądźcie łaskawi przedsięwziąć środki, jakie uznacie za użyteczne.

W dziesięć minut później komisarz do spraw sądowych i naczelnik policji śledczej znajdowali się razem w gabinecie tegoż ostatniego w prefekturze.

— Co pan o tem myśli? — spytał komisarz.

— Ciężko, bardzo ciężko. Mamy do czynienia ze zbrodnią tajemniczą, w którą zamieszana być musi jakaś arystokratyczna rodzina.

Grobowiec Kurawiewów był miejscem schadzki, w którym udzielano sobie zapewne ważnych wiadomości, a oprócz tego składano tam korespondencje sekretne.

Sanctissimum otworzył palców na kurzu mówią o tem wyraźnie.

Tatuowanie... prowadzi jego pochodzenia dość... bielizny i pewna elegancja... przypuszczając, że był bogaty... na rzecz bogatych.

Mężczyzna ten... nieszczęśliwa kobieta znaleziona... musieli mieć tajemnicę, którą chciał... trzeci człowiek i człowiek ten jest nie... mordercą.

— Ów blondyn... binoklami?

Adwokat Hubert.

Adwokat, który bronił zamieszanych w aferze Stawiskiego i sam został obciążony zamierzał popełnić samobójstwo. Skoczył do rzeki Seine lecz został wyratowany.

Hitlerizm a katolicy

Berlin. Pat. Członek zarządu wspólnoty Niemców-katolików, sekretarz stanu Dauser udzielił na konferencji prasowej w Monachium interesujących informacji o akcji, prowadzonej przez rząd Hitlera dla pozyskania ludności katolickiej dla nowego reżimu. Dauser oświadczył: narodowi socjaliści są gotowi do poszanowania przekonań religijnych Niemców-katolików. Chodzi o rzetelne i otwarte opowiedzenie się za frontem narodo-socjalistycznym bez zastrzeżeń. Narodowi socjaliści nie atakują przekonań katolickich, lecz „podstępne widmo fałszu i kłamstwa, które dziś uprzejmie chyli głowę, aby jutro stanąć w szereg wrogów ruchu”. Temu „czarnemu upirowi” narodowi socjaliści wypowiedzieli wojnę. Niemcy-katolicy winni się wyzwolić od przesądów, narzuconych im przez partję i parlamentaryzm. Kościół katolicki musi bronić swoich praw w kwestjach religijnych, ale również musi on współpracować nad wytepieniem fałszywego ducha z szeregów wiernych. Dauser zakończył ostrzeżeniem pod adresem kół, które „w podstępnej formie starają się szkodzić jego akcji”.

Rokowania lotnicze polsko-czechosłowackie

rozpoczęły się w Warszawie.

Warszawa. W dniach 7 bm. rozpoczęły się w Warszawie rokowania lotnicze polsko-czechosłowackie o zawarciu umowy w sprawie komunikacji lotniczej między obu państwami.

Rokowania otworzył w sali zielonej w Ministerstwie Spr. Zagr. podsekr. stanu MSZ. p. Szembek, witając delegację czechosłowacką w imieniu ministra spraw zagr. Ze strony Czechosłowacji odpowiedział poseł Girska.

Rokowania odbywają się w Ministerstwie Komunikacji, pod kierownictwem podsekr. stanu w Min. Komunikacji inż. Bobkowskiego.

W skład polskiej delegacji wchodzi nadto dyrektor departamentu lotnictwa cywilnego inż. Filipowicz, kpt. Piątkowski oraz radca w MSZ. p. Mikucki i inni. Ze strony Czechosłowacji biorą udział w obradach minister inż. Roubik, inż. Janek z ministerstwa robót publicznych, radca ministerstwa spraw zagr. w Pradze Vochac, oraz radca poselstwa czechosłowackiego w Warszawie Smutny.

— Bez wątpienia.

— Może to tylko najemny agent.

— Nie. Najęty zbir nigdy nie dochodzi do takiej doskonałości w zbrodni. Morderca sam dla siebie pracował. Twierdzą to stanowczo, ale celem jego nie było łupiestwo, bo ofiary nie zostały obrabowane. Można więc przypuszczać jedynie tę zbrodnię o jakiejś mówiliśmy. To uczyni śledztwo bardzo trudnym.

— O! odrzekł komisarz — zbrodniarze pomimo całej przebiegłości, zawsze w końcu bywają ujęci. Nie mogą wszystkiego przewidzieć.

— Dlatego nie zaniedbam niczego. Najsprytniejsi nasi agenci wysłani będą na wszystkie strony Paryża z rysopisem zabójcy, niestety bardzo niedokładnym, a mogącym się stać jeszcze mniej dokładnym. Jeśli złoczyńca ostrzyże włosy, ogoli faworyty i przestanie nosić binokle.

— A do Calais czy posle pan agentów z fotografją zabitego?

— Koniecznie, bo dopóty wątpię o powodzeniu śledztwa, póki nam nie będzie znana osobistość...

Naczelnik policji śledczej zadzwonił, kazał zwać agentów, na których czele znajdował się... let oraz Martel i dał im zlecenia, poczem załatwił sprawy bieżące, poszedł na obiad z komisarzem.

—0—

ZAPROSZENIE

Rozstawszy się z Verdierem i... fałszywym opatem Merisem i z... belgijszym Thermis, Maurycy... uśmiechem na ustach, zachwyca... ziszczających się najgorętszy... śniadanie do restauracji na bu... do swego mieszkanka przy ul...

(Ciąg dalszy)

Tajemnica Grobowca

POWIEŚĆ SENSACYJNA (Z francuskiego)

38) TOM I.

— Czy ten człowiek wyglądał na cudzoziemca? — rzekł sędzia śledczy.

— Mówił dobrze po francuku, ale obcym akcentem.

— Jakim?

— Zdaje mi się, że niemieckim, lub temu podobnym.

— Czy widziałeś go z twarzy, rozmawiając?

— Niedokładnie. Był zawinięty w wielki szal dochodzący mu prawie do oczu. Jednakże spostrzegłem, że miał jasne włosy i faworyty i że nosił binokle.

— To ten sam! — zawołał pan de Gibray i dodał: — Czyś zauważył, odprowadzając go do drzwi, że powóz czekał na niego?

— Rzuciłem okiem na ulicę, powozu nie było.

— To szczególnie.

Owszem, to rzecz bardzo prosta — odrzekł sędzia śledczy. — Pomyśl pan, że... wienia z lotrem bardzo zręcznym i że... ułożył. Wystawszy stangreta po... zostawił drzwi otwarte, aby Ca... y, że drugi podróżny już wszedł... ca wszedł, otrzymawszy resztę i... y, poczem odjechał wraz z tru...

... jakiegoś prawdopodobnego... przybycia do hotelu po no... e panie, które niby przybyły

